Lietas Nr. C73694423
CA-0074-25/10
ECLI:LV:ZAT:2025:0508.C73694423.9.S

Zemgales apgabaltiesa

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2025. gada 8. maijā

Tiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Svetlana Maršāne, tiesnese Inese Belicka un tiesnese Inese Skudra

ar tiesas sēdes sekretāri Inesi Boži,

piedaloties apelācijas sūdzības iesniedzējam atbildētājam /Persona A/, atbildētāja juridiskās palīdzības sniedzējam zvērinātam advokātam Edgaram Štālam, prasītājas ,,Swedbank Līzings" SIA pārstāvim /Persona B/,

izskatīja atklātā apelācijas instances tiesas sēdē *Cisco Meeting* platformā civillietu ,,Swedbank Līzings" SIA prasībā pret /Persona A/ un /Persona E/ par parāda piedziņu sakarā ar atbildētāja /Persona A/ apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2023. gada 27. novembrī ,,Swedbank Līzings" SIA cēla Zemgales rajona tiesā prasību pret /Persona A/ un /Persona E/ par parāda piedziņu, kurā saskaņā ar Civillikuma 1402., 1587., 1589., 1651., 1692., 1698., 1702., 1716., 1759., 1779., 1785., 1838., 2141. pantu, Komerclikuma 463., 466. panta pirmo daļa lūdz piedzīt no /Persona A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /Persona E/, prasītājas labā parādu 19 652,65*euro*, ko veido transportlīdzekļa neizmaksātā vērtība 18 847,83 *euro*, neapmaksātie rēķini 784,86 *euro*, līgumsods par kavētām rēķinu apmaksām par laika periodu no 2009. gada 1. februāra līdz 2009. gada 1. martam 19,96*euro*, un tiesāšanās izdevumus; atzīt prasītājai tiesības saņemt par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei no /Persona A/, bet daļējas piedziņas vai pilnīgas piedziņas neiespējamības gadījumā no /Persona E/ likumiskos 6 % gadā no piespriestās un neatmaksātās parāda summas.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] 2007. gada 23. februārī starp ,,Swedbank Līzings" SIA (iepriekšējais nosaukums – sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) ,,HANSA LĪZINGS") kā līzinga kompāniju un /Persona A/ (uzvārds mainīts uz ,,/uzvārds/") kā līzinga saņēmēju noslēgts līzinga līgums Nr. /numurs/ (turpmāk arī līzinga līgums), ar kuru prasītāja nodeva atbildētājam līzingā – nomā ar izpirkuma tiesībām, transportlīdzekli – vieglo automašīnu */Transportlīdzeklis/*, pirmās reģistrācijas gads 2001., šasijas numurs: /šasijas numurs/ (turpmāk arī transportlīdzeklis).

Saskaņā ar Līzinga līguma nosacījumiem līguma beigu termiņš noteikts 2013. gada 15. februāris. Atbildētājs /Persona A/ bija apņēmies pieņemt transportlīdzekli līzingā – nomā ar tiesībām to izpirkt, kā arī

samaksāt līzinga līguma maksājumus, veicot tos grafikā noteiktos termiņos un apmēros.

[1.2] Prasītājas prasījuma nodrošināšanai, 2007. gada 23. februārī starp prasītāju kā kreditoru un /Persona E/ kā galvinieku noslēgts galvojuma līgums Nr. /numurs/ (turpmāk arī galvojuma līgums), saskaņā ar kuru galvinieks uzņēmās pienākumu kā pats parādnieks atbildēt prasītājai par no līzinga līguma izrietošajām saistībām ar visu savu mantu, kā arī parāda nesamaksāšanas gadījumā apņēmās parādnieka vietā pilnībā samaksāt parādu, kā arī segt blakus prasījumus un atlīdzināt parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītos zaudējumus un tiesas izdevumus.

[1.3] Ņemot vērā, ka atbildētājs /Persona A/ kopš 2008. gada 15. decembra kavēja līzinga līguma maksājumus, prasītāja, izmantoja pielīgtās tiesības un ar 2009. gada 24. marta paziņojumu informēja parādnieku par vienpusēju atkāpšanos no līzinga līguma, pieprasot nekavējoties atmaksāt uzkrāto līzinga līguma maksājuma parādu, kā arī nekavējoties nodot transportlīdzekli prasītājai. Transportlīdzeklis netika prasītājai nodots.

Uz 2009. gada 15. martu atbildētāja /Persona A/ neizpildītās saistības pret prasītāju, kas izriet no līzinga līguma, bija 19 652,65*euro*, ko veido transportlīdzekļa neizmaksātā vērtība 18 847,83 *euro* jeb 13 246,33 Ls, nesamaksātie ikmēneša maksājumi 784,86 *euro* jeb 551,60 Ls un līgumsods 19,96 *euro* jeb 14,03 Ls.

[1.4] Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 8. aprīļa spriedumu krimināllietā Nr. 11096346309 atbildētājs /Persona A/ atzīts par nevainīgu un attaisnots celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas, tas ir, par svešas mantas (transportlīdzekļa) iegūšanu ar viltu (krāpšana) lielā apmērā. Kriminālprocesā prasītājas kaitējuma kompensācijas pieteikums 19 652,65*euro* atstāts bez izskatīšanas.

Ar Rīgas apgabaltiesas 2014. gada 2. jūnija spriedumu krimināllietā Nr. 11096346309 /Persona A/ attaisnots celtajā apsūdzībā un prasītājas kaitējuma kompensācijas pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

[1.5] 2013. gada 8. janvārī, 2015. gada 8. oktobrī, 2018. gada 8. augustā, 2021. gada 2. jūlijā prasītāja nosūtīja atbildētājiem pretenzijas par parāda atmaksu, izskaidrojot parāda rašanos, kā arī lūdzot vēstulēs norādītajos termiņos atmaksāt parādu. Parāds netika samaksāts (lietas 5. - 9. lapa).

[2] Atbildētājs /Persona A/ iesniedza rakstveida paskaidrojumus par ,,Swedbank Līzings” SIA celto prasību, kuros norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst, lūdz tiesu to noraidīt kā nepamatotu (lietas 150. lapa).

[3] Atbildētājs /Persona E/ rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav iesniedzis.

[4] Ar Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu ,,Swedbank Līzings” SIA prasība apmierināta, nospriests: piedzīt no /Persona A/, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā, no /Persona E/ “Swedbank Līzings” SIA labā parādu 19 652,65*euro*, ko veido transportlīdzekļa nesamaksātā vērtība 18 847,83 *euro*, neapmaksātie rēķini 784,86 *euro*, līgumsods par kavētām rēķinu apmaksām 19,96 *euro*, un tiesas izdevumus 991,24 *euro*, kopā 20 643,89 *euro*. Prasītājai noteiktas tiesības saņemt no /Persona A/, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā, no /Persona E/ likumiskos 6 % gadā no kopējās piedzītās parāda summas par laiku pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei. No /Persona A/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,50*euro*; no /Persona E/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,50*euro*.

Spriedums motivēts ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] No lietas redzams, ka 2007. gada 23. februārī starp prasītāju (iepriekšējais nosaukums – SIA ,,HANSA LĪZINGS”), kā līzinga kompāniju, un atbildētāju /Persona A/ (iepriekšējais uzvārds – /uzvārds/), kā līzinga saņēmēju, noslēgts līzinga līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru prasītāja nopirka transportlīdzekli /Transportlīdzeklis/, 2001. gada izlaidums un nodeva to atbildētājam /Persona A/ atlīdzības lietošanā – nomā ar izpirkuma tiesībām.

No līzinga līguma pamatnoteikumiem izriet, ka transportlīdzekļa cena 27 000 *euro*, kuru atbildētājs /Persona A/ apņēmās samaksāt saskaņā ar līzinga līguma maksājumu grafiku 72 mēnešu laikā jeb līdz 2013. gada 15.

februārim. Procentu likme aprēķināma no neizmaksātās transportlīdzekļa vērtības – bāzes likme 3 mēnešu Euribor likme un pievienotā likme 3 %.

No lietai pievienotā pieņemšanas nodošanas akta Nr. /numurs/ izriet, ka prasītāja pilnvarojusi atbildētāju /Persona A/ pieņemt transportlīdzekli no pārdevēja un atbildētājs /Persona A/ apliecinājis, ka ir pieņēmis transportlīdzekli savā turējumā un lietošanā un apzinās, ka no šī akta parakstīšanas brīža uzņemas visus riskus par transportlīdzekļa bojājumiem, bojāeju, zādzību un nolaupīšanu, kā arī transportlīdzekļa kā paaugstinātas bīstamības avota īpašnieka atbildību.

Ar 2007. gada 27. februāra ,,Swedbank" AS maksājuma uzdevumu Nr. /numurs/ apstiprinās, ka prasītāja veica transportlīdzekļa pirkuma maksas 27 000*euro* samaksu, pārskaitot to uz pārdevēja norēķinu kontu.

[4.2] No lietas redzams, ka 2007. gada 23. februārī starp prasītāju (iepriekšējais nosaukums – SIA ,,HANSA LĪZINGS"), kā kreditoru, un atbildētāju /Persona E/, kā galvinieku, noslēgts galvojuma līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru galvinieks uzņēmās no līzinga līguma izrietošās saistības kā pats parādnieks un atteicās no tiesībām prasīt, lai prasītāja ar piedziņu vispirms vēršas pie atbildētāja /Persona A/.

[4.3] No 2009. gada 24. marta paziņojuma Nr. /numurs/ izriet, ka atbildētājam /Persona A/ paziņots par prasītājas vienpusēju atkāpšanos no līzinga līguma, lūdzot nekavējoties nodot transportlīdzekli prasītājai.

[4.4] Kā tas izriet no lietas apstākļiem, atbildētājs transportlīdzekli prasītājai nav nodevis, kādēļ tika uzsākts kriminālprocess, kurā atbildētājs /Persona A/ apsūdzēts pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas, proti, par svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu) lielā apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 8. aprīļa spriedumu un Rīgas apgabaltiesas 2014. gada 2. jūnija spriedumu atbildētājs /Persona A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā un ,,Swedbank" AS pieteiktā kaitējuma kompensācija atstāta bez izskatīšanas.

No minētājiem tiesas spriedumiem izriet, ka tiesa atzinusi, ka /Persona A/ nav veicis jebkādas darbības, lai piesavinātos automašīnu – izšķērdētu svešu mantu un nav arī vēlējies jebkādu zaudējumu nodarīšanu ,,Swedbank Līzings" SIA, tādējādi, nekonstatējot subjektīvās puses esamību /Persona A/ darbībās, kas būtu par pamatu viņa saukšanai pie krimināltatbildības pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas. Tāpat no minētā sprieduma izriet, ka /Persona A/ sniedzis nepatiesas ziņas ,,Swedbank Līzings" SIA gan par saviem ienākumiem, gan arī iesniedzis viltotu dokumentu, kas piešķir tiesības.

[4.5] No lietas redzams, ka prasītāja atbildētājiem vairākkārt nosūtījusi pretenzijas par parāda atmaksu, t.i., 2013. gada 8. janvārī un 2015. gada 8. oktobrī, kā arī paziņojumus par saistību atmaksu, t.i., 2018. gada 8. augustā un 2021. gada 2. jūlijā, kuros atbildētājiem norādīts neizpildīto saistību apmērs, ar lūgumu nekavējoties izpildīt no līzinga līguma izrietošās maksājumu saistības.

[4.6] Atsaucoties uz Civillikuma 1402., 1404., 1427., 1438. pantu, judikatūru, spriedumā norādīts, ka lietā nav strīda, ka pušu starpā tika noslēgts līzinga līgums, saskaņā ar kuru prasītāja nopirka un nodeva atbildētājam /Persona A/ transportlīdzekli /Transportlīdzeklis/, nomā ar izpirkuma tiesībām.

Kā tas izriet no atbildētāja /Persona A/ paskaidrojumiem, atbildētājs ar prasītāju noslēdza līzinga līgumu ar mērķi palīdzēt /Persona C/ iegūt transportlīdzekli. Atbildētājs /Persona A/ arī neapstrīd, ka pretēji līzinga līguma noteikumiem, transportlīdzeklis tika nodots citai personai.

[4.7] Atsaucoties uz Civillikuma 1., 1415. pantu, judikatūru, spriedumā norādīts, ka, vērtējot atbildētāja /Persona A/ paskaidrojumus, tiesai nav nekāda pamata atzīt, ka atbildētājam faktiski nav bijusi griba noslēgt līzinga līgumu un viņš neapzinājās tā tiesiskas sekas, kādas varētu rasties, noslēdzot šādu darījumu. Tas apstāklis, ka līzinga līgums noslēgts ar mērķi, lai cita persona iegūtu transportlīdzekli savā valdījumā, šajā konkrētajā gadījumā liecina par atbildētāja /Persona A/ nelabticīgu tiesību izmantošanu un nevar būt par pamatu tam, lai atzītu, ka darījums noslēgts izskata pēc, kādēļ atbildētājam /Persona A/ tas nav saistošs un atzīstams par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža.

No lietas apstākļiem neizriet, ka atbildētājs /Persona A/ nav sapratis darījuma būtību un sekas. Tas apstāklis, ka līzinga līguma maksājuma grafikā noteiktos maksājumus atbildētāja /Persona A/ vietā veikusi cita persona, arī nepadara darījumu par absolūti spēkā neesošu gribas trūkuma dēļ.

Tiesa ņem vērā, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, saskaņā ar Civillikuma 1431. pantu uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskajā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība.

Senāts ir atzinis, ka akta, kurā bez ierunām fiksēti kādi juridiski nozīmīgi fakti, parakstīšanu nav pamats aplūkot kā parastu formalitāti jeb darbību, kas nekādas tiesiskas sekas nerada. Gluži otrādi, ar darījuma parakstīšanu tiek nodibināta prezumpcija, ka darījuma dalībnieks no brīvas gribas ir izteicis piekrišanu dokumentā atspoguļotajam darījuma saturam (*sk. Senāta 2016. gada 31. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-53/2016 (C17147209) 12.3. punktu*).

[4.8] No atbildētāja /Persona A/ iebildumiem izriet arī tas, ka ar viņu nebija apspriesti līguma nosacījumi, kādēļ ir pārkāptas viņa patērētāja tiesības.

No lietas apstākļiem neizriet, ka atbildētājam /Persona A/ netika dota iespēja realizēt savu izvēli un izteikt savu gribu, vai viņam netika dota iespēja saņemt pilnīgu informāciju par pakalpojumu, līguma nosacījumiem un izpildījumu, kā arī atbildību.

Tāpat no lietas neizriet, ka atbildētājam /Persona A/ pie līzinga līguma noslēgšanas būtu liegtas tiesības ietekmēt līguma noslēgšanu un to noteikumus.

Atbildētājs /Persona A/ nav iesniedzis tiesai tādus pierādījumus, kas liecinātu, ka viņš būtu izteicis prasītājai jebkādus iebildumus vai priekšlikumus attiecībā par līguma noteikumu saturu vai noslēgšanas kārtību, bet prasītāja tos būtu atteikusies ņemt vērā. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka atbildētājam pie līzinga līguma noslēgšanas būtu liegtas tiesības ietekmēt līguma noslēgšanu un to noteikumus.

[4.9] Tiesai nav pamata apstrīdēt prasītājas apgalvojumu, ka bankai nav tādas prakses, ka klients paraksta līgumu, neesot bankā un bez bankas darbinieka klātbūtnes. Minētos prasītājas paskaidrojumus apliecina arī krimināllietā Nr. 11096346309 liecinieka /Persona D/ sniegtās liecības, no kurām izriet, ka parakstot līzinga līgumu, bankas darbinieki redz līzinga ņēmēju klātienē, līgums netiek nests mājās un netiek parakstīts mājās. Tāpat arī galvinieku izvēlās pats pieteicējs.

Turklāt, kā tas izriet no paša atbildētāja /Persona A/ sniegtajām liecībām krimināllietā, atbildētājs parakstījis gan pieteikumu līzinga līguma noslēgšanai, gan kopā ar galvotāju, kuru viņš nepazīstot, braucis parakstīt līgumu. Līzinga līgumu parakstījis /vieta/, neizlasot tā noteikumus, jo nebija vairs atpakaļceļa un vajadzēja parakstīt, kā arī bija garš teksts un laika arī nebija.

Atbildētājs /Persona A/ ir pilngadīga persona, tātad rīcībspējīgs, un tas nozīmē, ka viņam ir spēja patstāvīgi veikt tiesiski nozīmīgas darbības un uzņemties atbildību. Līzinga līguma noslēgšana nav personas pienākums, bet brīva izvēle. Līdz ar to, izvēloties iesaistīties šādā darījumā, personai ir tiesības izvērtēt visus darījuma nosacījumus pirms līgums tiek parakstīts. Apstāklis, ka persona savas tiesības nav izmantojusi, nav pietiekami rūpīgi izvērtējusi darījuma nosacījumus un tā neizpildes sekas, nav pamats atbrīvošanai no pielīgto saistību izpildes. Šādu iespēju neparedz arī Patērētāju tiesību aizsardzības likums.

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētāja /Persona A/ iebildumus attiecībā uz līzinga līguma absolūto spēkā neesamību.

[4.10] Atsaucoties uz Civillikuma 1587., 1590. pantu, Komerclikuma 463. panta pirmo daļu, spriedumā norādīts, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem nodibināts, ka prasītāja atbilstoši līzinga līguma II daļas 2.1. apakšpunktam savu no līzinga līguma izrietošo pienākumu izpildīja, tas ir, iegādājās līzinga saņēmēja norādīto transportlīdzekli /Transportlīdzeklis/ savā īpašumā un nodeva atbildētāja /Persona A/ turējumā, piešķirot

atbildētājam tiesības transportlīdzekli lietot (nomāt) un izpirkt (sk. 2007. gada 23. februāra iepirkuma aktu Nr. /numurs/ un ,,Swedbank" AS maksājuma uzdevumu Nr. /numurs/).

Savukārt atbildētājs savu līzinga līguma II daļas 7.1. apakšpunktā noteikto pienākumu pienācīgi nav pildījis, proti, nav veicis līzinga līguma maksājuma grafikā paredzētos maksājumus noteiktajos termiņos un apmērā.

Tiesas ieskatā pie apstākļa, kad atbildētājs kavēja līzinga līguma maksājumus vairāk par 14 dienām, tas ir, no 2008. gada 15. decembra, prasītāja pamatoti ar 2009. gada 24. marta paziņojumu Nr. /numurs/ izmantoja līzinga līguma II daļas 9.3.10. un 9.4. apakšpunktā pielīgtās tiesības par vienpusēju atkāpšanos no līzinga līguma, lūdzot nekavējoties nodot transportlīdzekli prasītājai (Civillikuma 1589. pants).

Tāpat ar lietā esošajiem pierādījumiem nodibināts un puses tiesas sēdē apstiprināja, ka atbildētājs /Persona A/ transportlīdzekli atbilstoši līzinga līguma II daļas 4.11. apakšpunktam prasītājai nenodeva, jo transportlīdzeklis pēc līzinga līguma noslēgšanas nodots trešajai personai /Persona C/ un transportlīdzekļa atrašanās vietu nebija iespējams noskaidrot.

Secīgi, prasītājai nebija iespējams pārdot transportlīdzekli un iegūtos līdzekļus ieskaitīt parāda dzēšanai kā to paredz līzinga līguma II daļas 9.5. apakšpunkta noteikumi.

No iepriekš minētajiem apstākļiem un parāda aprēķina izriet, ka transportlīdzekļa neizmaksātā vērtība ir 18 847,83 *euro*un parāds par izrakstītajiem ikmēneša maksājumu rēķiniem līdz atkāpšanās no līzinga līguma uz 2009. gada 15. martu ir 784,86*euro*.

[4.11] Atsaucoties uz Civillikuma 1716. panta pirmo un trešo daļu, 1717. pantu, spriedumā norādīts, ka saskaņā ar līzinga līguma II daļas 8.3.1. apakšpunktu par jebkuru līguma maksājuma kavējumu – no savlaicīgi nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu prasītājai ir tiesības aprēķināt līgumsodu 0,16 % apmērā.

Lietā pierādīts, ka atbildētājs savu pienākumu nav pildījis, proti, kavējis līgumu maksājumus, līdz ar ko pamatoti un atbilstoši līguma nosacījumiem piemērots līgumsods 19,96 *euro*par laika periodu no 2009. gada 1. februāra līdz 2009. gada 1. martam.

Vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, tiesa atzīst, ka tas ir samērīgs ar galveno saistību apmēru un atbilst vispārējiem taisnīguma un samērīguma principiem. Lietā nav konstatējama prasītājas negodprātīga un atbildētāju tiesību aizskaroša rīcība.

[4.12] Atsaucoties uz Civillikuma 1692., 1698., 1702. pantu, spriedumā norādīts, ka no noslēgtā līzinga līguma izrietošo saistību pastiprināšanai starp prasītāju un atbildētāju /Persona E/ noslēgts galvojuma līgums, saskaņā ar kura noteikumiem atbildētājs /Persona E/ uzņēmās pienākumu atbildēt par līzinga līguma izrietošajām saistībām, tas ir, atbildētāja /Persona A/ neatmaksāto parādu, blakus prasījumiem, zaudējumiem un tiesas izdevumiem, kā pats parādnieks (galvojuma līguma 5.1., 5.2., 6.1. apakšpunkts).

Šādos apstākļos tiesa atzina, ka prasītāja pamatoti cēlusi prasību pret atbildētāju /Persona A/, bet parāda piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā – pret galvinieku /Persona E/.

[4.13] Tiesa atzina, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, Civillikuma 1759., 1765. pantu, ņemot vērā judikatūru, prasītājai atzīstamas tiesības saņemt no /Persona A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no /Persona E/ likumiskos 6 % apmērā gadā no kopējās piedzītās summas par laika posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei.

[4.14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no /Persona A/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /Persona E/ prasītājas labā piedzenama samaksātā valsts nodeva 991,24*euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta otro daļu, 42. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 ,,Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 5., 14. un 15. punktu no atbildētājiem vienādās daļās valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (par tiesas dokumentu

atvasinājumu izgatavošanu un pasta sūtījumiem), proti, no katra atbildētāja 6,50*euro*, ņemot vērā, ka minēto izdevumu kopējā summa lietā ir 13 *euro* (lietas 159. -168. lapa).

[5] Atbildētājs /Persona A/ iesniedza apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā, lūdzot Zemgales apgabaltiesu pilnībā noraidīt prasību.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[5.1] Apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā tiesa nepareizi piemērojusi 1438., 1427. un 1402. pantu lietā nodibinātajiem faktiskajiem apstākļiem, nepamatoti secinājusi, ka nav nekāda pamata atzīt, ka atbildētājam faktiski nav bijusi griba noslēgt līzinga līgumu un viņš neapzinājās tā tiesiskas sekas, kādas varētu rasties, noslēdzot šādu darījumu, un tas ir novedis pie lietas nepareizas izspriešanas, ņemot vērā faktu, ka jebkuras lietas izskatīšanā svarīgs ir tās rezultāts – taisnīgs spriedums (*sk. Satversmes tiesas 2014. gada 9. janvāra sprieduma lietā Nr. 2013-08-01 11. punktu*) un tiesas spriešanas pamatuzdevumu – atrast taisnīgāko un lietderīgāko strīda risinājumu – nevar atzīt par izpildītu tad, ja spriedumā izdarītie secinājumi netiek balstīti uz apstākļu, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, vispusīgu pārbaudi un pušu iesniegto pierādījumu objektīvu juridisko novērtējumu, kā to prasa Civilprocesa likuma 8. un 97. panta, 193. panta piektās daļas normās noteiktie priekšraksti (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2018. gada 27. jūlija sprieduma lietā Nr. SKC-158/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0727.C04392213.1.S) 8.1. punktu*).

[5.2] Apelators pilnībā uztur un pievienojas lietā esošā Rīgas apgabaltiesas 2014. gada 2. jūnija spriedumā krimināllietā Nr. 11096346309 norādītajam, ka /Persona C/, kurš bija atbildētāja patēva dēls, palūdza, lai /Persona A/ paņem līzingā automašīnu, /Persona C/ noformējis visus līzinga dokumentus. Proti, faktiski /Persona A/ nekad nav bijusi griba slēgt Līzinga līgumu.

[5.3] Darījuma absolūtu spēkā neesamību noteic likums, un līdz ar to darījuma spēkā neesamība nav atkarīga no līdzēju gribas. Savukārt, lai konstatētu darījuma absolūtu spēkā neesamību, gan tā dalībnieki, gan arī ieinteresētās personas var celt prasību tiesā.

Atsaucoties uz tiesību doktrīnā un judikatūrā paustajām atziņām, norādīts, ka tiesas kompetence izvērtēt lietas dalībnieka ierunās izteiktos argumentus, kas attiecas uz darījuma tiesiskumu, neesot prasījumam par darījuma nederīgumu.

Konstatējot darījuma šķietamību un nodibināto tiesisko attiecību fiktīvu raksturu, tiesai pēc savas iniciatīvas, pat tad, ja ieinteresētā puse to neprasa, ir jāpiemēro Civillikuma 1438. panta noteikumi. Likums noteic fiktīva darījuma absolūtu spēkā neesamību un līdz ar to darījuma spēkā neesamība nav atkarīga no līdzēju gribas. Šāda atziņa izteikta Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015. gada 23. marta spriedumā lietā Nr. SKC-20/2015.

Atsaucoties uz Civillikuma 1404., 1592. pantu, norādīts, ka konkrētajos faktiskajos apstākļos no /Persona A/ puses griba noslēgt darījumu tika izteikta tikai izskata pēc, kas nozīmē, ka gribas faktiski nav un šādas gribas trūkums nevar radīt tiesiskas sekas, tāpēc šķietams darījums ir nederīgs jeb absolūti spēkā neesošs no noslēgšanas brīža, līdz ar ko tiesa nepamatoti faktiskajiem apstākļiem ir piemērojusi Civillikuma 1431. pantu, secinot, ka /Persona A/ parakstījis līgumu, jo tiesas sēdē atbildētājs norādījis, ka neatceras kādos apstākļos notika līguma parakstīšana, un norādījis, ka paraksts ir līdzīgs viņa parakstam, turklāt prasītājas puse arī nevarēja neko paskaidrot par līzinga līguma parakstīšanas apstākļiem.

[5.4] Attiecībā par pierādījumu novērtēšanu apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka transportlīdzekli /Persona A/ nekad nav saņēmis un nav par to parakstījis nekādus dokumentus, nav nekad redzējis un saticis atbildētāju /Persona E/, kurš ir galvinieks, un faktiski visas darbības veica /Persona C/, un šim faktam tiesa nav piešķīrusi ievērību, neskatoties uz to, ka prasītāja arī nevarēja paskaidrot darījuma noslēgšanas faktiskos apstākļus.

Tiesa nepamatoti secinājusi, ka lietā nav strīda, ka pušu starpā tika noslēgts līzinga līgums, saskaņā ar kuru prasītāja nopirka un nodeva atbildētājam /Persona A/ transportlīdzekli /Transportlīdzeklis/, nomā ar izpirkuma

tiesībām.

[5.5] Tiesa nav vērtējusi apelatora iebildumus par līzinga noslēgšanas apstākļiem vadoties no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitās daļas, kas nosaka, ka līguma noteikumu taisnīgums tiesai ir jāvērtē pēc savas ierosmes.

Turklāt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešā daļa paredz, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam (lietas 178. - 182. lapa).

[6] Prasītāja iesniedza rakstveida paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, kuros norādīts, ka Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedums ir pareizs un pamatots, bet atbildētāja /Persona A/ apelācijas sūdzība nav pamatota.

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

[6.1] Līzinga līgums ir tiesiski noslēgts un ir spēkā esošs.

Atbildētājs /Persona A/ paskaidroja, ka līzinga līgumu noslēdzis ar prasītāju pēc trešās personas /Persona C/ lūguma, kas bijis viņa patēva dēls un vērsies pie atbildētāja ar lūgumu palīdzēt iegādāties automašīnu līzingā. Neapstrīd, ka līzinga līgumu parakstījis, kad atbraucis pakaļ automašīnai, taču norāda, ka ar tā noteikumiem neiepazinās, jo nebija laika. Maksājumus par automašīnu veica pats ar /Persona C/ iedoto skaidro naudu, ko iemaksājis savā kontā un pārskaitījis līzinga devējam.

Tiesa spriedumā pareizi norādījusi, ka vērtējot atbildētāja /Persona A/ paskaidrojumus, tiesai nav nekāda pamata atzīt, ka atbildētājam faktiski nav bijusi griba noslēgt līzinga līgumu un viņš neapzinājās tā tiesiskās sekas, kādas varētu rasties, noslēdzot šādu darījumu. Tas apstāklis, ka līzinga līgums noslēgts ar mērķi, lai cita persona iegūtu transportlīdzekli savā valdījumā, šajā konkrētajā gadījumā liecina par atbildētāja /Persona A/ nelabticīgu tiesību izmantošanu un nevar būt par pamatu tam, lai atzītu, ka darījums noslēgts izskata pēc, kādēļ atbildētājam /Persona A/ tas nav saistošs un atzīstams par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža.

Spriedumā pareizi norādīts, ka tiesai nav pamata apstrīdēt prasītājas apgalvojumu, ka bankai nav tādas prakses, ka klients paraksta līgumu, neesot bankā un bez bankas darbinieka klātbūtnes. Minētos prasītājas paskaidrojumus apliecina arī krimināllietā Nr. 11096346309 liecinieka /Persona D/ sniegtās liecības.

Turklāt no paša atbildētāja /Persona A/ sniegtajām liecībām krimināllietā izriet, ka atbildētājs parakstījis gan pieteikumu līzinga līguma noslēgšanai, gan kopā ar galvotāju, kuru viņš nepazīstot, braucis parakstīt līgumu. Līzinga līgumu parakstījis /vieta/, neizlasot tā noteikumus, jo nebija vairs atpakaļceļa un vajadzēja parakstīt, kā arī bija garš teksts un laika arī nebija.

[6.2] Līzinga līguma noteikumi ir tikuši apspriesti ar atbildētāju /Persona A/ un tie nav netaisnīgi.

Ar atbildētāju /Persona A/ noslēgtā Līzinga līguma noteikumi pirms tā parakstīšanas tika apspriesti, līgums tika sagatavots, ņemot vērā starp pusēm panākto vienošanos, jeb izteikto vēlmi noslēgt darījumu. Līguma projekts izstrādāts, vadoties no faktiskās situācijas un iekļaujot līgumu projektos attiecīgajām tiesiskajām attiecībām, kas tiek nodibinātas, atbilstošus formulējumus, kas nav definējami, kā iepriekš sagatavoti standarta noteikumi.

Atbildētājam ir bijusi iespēja izteikt pretenzijas un priekšlikumus par līzinga līguma projektu, tas nevienā brīdī nav bijis liegts. Apstāklis, ka atbildētājs nav izmantojis iespēju izteikt priekšlikumus, neliecina, ka atbildētājs bijis spiests parakstīt līgumu, tādējādi ierobežojot savas tiesības, kuras piemīt rīcībspējīgai personai, kas vēlas noslēgt civiltiesisku darījumu.

Līzinga līguma darbības laikā, kā arī pēc prasītājas atkāpšanās no līguma līdz pat prasības celšanai tiesā atbildētājs nav izteicis nekādas pretenzijas par līzinga līguma noteikumiem, tajā skaitā, ka tie būtu netaisnīgi no

patērētāju tiesību viedokļa. Ir acīmredzami, ka tik būtiskā laika periodā, ja pastāvētu svarīgi iemesli, atbildētājs būtu piedāvājis prasītājai savā starpā noslēgtā līguma noteikumu izskaidrošanu vai pārskatīšanu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likums nav vērsts uz to, lai atbrīvotu patērētājus no jebkādas atbildības par līguma saistības pārkāpumu un attaisnotu jebkādu patērētāja rīcību (lietas 195. lapa).

[7] Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējs atbildētājs /Persona A/ uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem pamatiem, prasību neatzina, lūdza tiesu noraidīt ,,Swedbank Līzings" SIA prasību.

Prasītājas ,,Swedbank Līzings" SIA pārstāvis /Persona B/ tiesas sēdē apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja prasību pilnā apjomā uz prasības pieteikumā norādītā pamata, sniedza rakstveida paskaidrojumiem analogus paskaidrojumus.

Atbildētājs /Persona E/ tiesas sēdē neieradās un nepaziņoja tiesai neierašanās iemeslu.

Ņemot vērā, ka par lietas izskatīšanu atbildētājam /Persona E/ paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, tiesa atzina, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156. panta pirmo daļu lieta izskatāma bez atbildētāja /Persona E/ klātbūtnes.

Motīvu daļa

[8] Zemgales apgabaltiesa, noklausījusies apelācijas sūdzības iesniedzēja atbildētāja /Persona A/ un prasītājas pārstāvja /Persona B/ paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka atbildētāja /Persona A/ apelācijas sūdzība nav pamatota, prasība pamatota un apmierināma pilnīgi.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

Atbildētājs /Persona A/ ar iesniegto apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu pārsūdzējis pilnā apjomā.

Prasītāja un atbildētājs /Persona E/ Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu nav pārsūdzējuši.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430. panta trešo daļu fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Lietā nav strīda par pirmās instances tiesas konstatētajiem faktiem, kas norādīti šī sprieduma 4.1. - 4.5. punktā, atreferējot Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumu, tostarp nav strīda par šādiem faktiem.

2007. gada 23. februārī prasītāja(iepriekšējais nosaukums – SIA ,,HANSA LĪZINGS") kā līzinga kompānija, un atbildētājs /Persona A/ (iepriekšējais uzvārds – /uzvārds/), kā līzinga saņēmējs, parakstīja līzinga līgumu Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru prasītāja nopirka transportlīdzekli*/Transportlīdzeklis/*, 2001. gada izlaidums un nodeva to atbildētājam /Persona A/ atlīdzības lietošanā – nomā ar izpirkuma tiesībām. Transportlīdzekļa cena 27 000*euro*, kuru atbildētājs /Persona A/ apņēmās samaksāt saskaņā ar līzinga līguma maksājumu grafiku 72 mēnešu laikā jeb līdz 2013. gada 15. februārim. Procentu likme aprēķināma no neizmaksātās transportlīdzekļa vērtības – bāzes likme 3 mēnešu*Euribor* likme un pievienotā likme 3 % (lietas 12.-18., 19.-20. lapa).

No 2007. gada 23. februāra iepirkuma akta Nr. /numurs/ (pieņemšanas nodošanas akts) izriet, ka prasītāja pilnvarojusi atbildētāju /Persona A/ pieņemt transportlīdzekli no pārdevēja, un atbildētājs /Persona A/ apliecinājis, ka ir pieņēmis transportlīdzekli savā turējumā un lietošanā un apzinās, ka no šī akta parakstīšanas brīža uzņemas visus riskus par transportlīdzekļa bojājumiem, bojāeju, zādzību un nolaupīšanu, kā arī transportlīdzekļa kā paaugstinātas bīstamības avota īpašnieka atbildību (lietas 21. lapa).

Ar 2007. gada 27. februāra ,,Swedbank” AS maksājuma uzdevumu Nr. /numurs/ apstiprinās, ka prasītāja veica transportlīdzekļa pirkuma maksas 27 000*euro* samaksu, pārskaitot to uz pārdevēja norēķinu kontu (lietas 22. lapa).

2007. gada 23. februārī starp prasītāju (iepriekšējais nosaukums – SIA ,,HANSA LĪZINGS”) kā kreditoru, un atbildētāju /Persona E/, kā galvinieku, noslēgts galvojuma līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru galvinieks uzņēmās no līzinga līguma izrietošās saistības kā pats parādnieks un atteicās no tiesībām prasīt, lai prasītāja ar piedziņu vispirms vēršas pie atbildētāja /Persona A/ (lietas 23. - 24. lapa).

No 2009. gada 24. marta paziņojuma Nr. /numurs/ un 2009. gada 25. marta ierakstīto vēstuļu saraksta izriet, ka prasītāja paziņojusi atbildētājiem par prasītājas vienpusēju atkāpšanos no līzinga līguma saskaņā ar līguma 9.3. un 9.3.10. punktu, lūdzot saskaņā ar līzinga līguma 9.4. punktu nekavējoties nodot transportlīdzekli prasītājai (lietas 25., 83. lapa).

Atbildētājs transportlīdzekli prasītājai nav nodevis.

2009. gada 7. decembrī uzsākts kriminālprocess Nr. 11096346309 par transportlīdzekļa piesavināšanos (lietas 35. lapa).

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 8. aprīļa spriedumukrimināllietā Nr. 11096346309 /Persona A/ (agrāk – /uzvārds/) atzīts par nevainīgu un attaisnots apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas (par svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu) lielā apmērā) (lietas 37. - 43. lapa).

Ar spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014. gada 2. jūnija spriedumu krimināllietā Nr. 11096346309 atcelts Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2013. gada 8. aprīļa spriedums,/Persona A/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 179. panta trešās daļas un attaisnots. „Swedbank Līzings” SIA pieteiktā kaitējuma kompensācija 19 652,65*euro* atstāta bez izskatīšanas.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014. gada 2. jūnija spriedumāatzina, ka /Persona A/ nav veicis jebkādas darbības, lai piesavinātos automašīnu – izšķērdētu svešu mantu un nav arī vēlējies jebkādu zaudējumu nodarīšanu ,,Swedbank Līzings” SIA, tādējādi, nekonstatējot subjektīvās puses esamību /Persona A/ darbībās, nav pamata viņa saukšanai pie krimināltatbildības pēc Krimināllikuma 177. panta trešās daļas.

Minētajā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas spriedumā secināts, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka apsūdzētais /Persona A/ sniedzis „Swedbank Līzings” SIA nepatiesas ziņas par saviem ienākumiem un izmantojis viltotu dokumentu, kas piešķir tiesības, bet atbilstoši Krimināllikuma 56. panta pirmajai daļai, ir iestājies krimināltatbildības noilgums, un viņa saukšanai pie krimināltatbildības pēc Krimināllikuma 210. panta un 275. panta otrās daļas nav pamata (lietas 45. - 58. lapa).

Prasītāja nosūtījusi atbildētājiem pretenzijas par parāda atmaksu 2013. gada 8. janvārī un 2015. gada 8. oktobrī (lietas 75., 76. - 77. lapa) un paziņojumus par saistību atmaksu 2018. gada 8. augustā un 2021. gada 2. jūlijā, kuros norādīts neizpildīto saistību apmērs, ar lūgumu nekavējoties izpildīt no līzinga līguma izrietošās maksājumu saistības, vienlaikus izskaidrojot atbildētājiem tiesības risināt jautājumu par parāda samaksu pusēm savstarpēji vienojoties (lietas 78. - 81. lapa).

[11] Prasītāja lūdz piedzīt no līzinga saņēmēja atbildētāja /Persona A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai daļējas piedziņas gadījumā no galvotāja atbildētāja /Persona E/ parādu 18 847,83*euro*, kas ir transportlīdzekļa neizmaksātā vērtība, 784,86 *euro*, kas ir parāds par neapmaksātajiem rēķiniem, līgumsodu 19,96 *euro* par kavēto rēķinu apmaksu laika posmā no 2009. gada 1. februāra līdz 2009. gada 1. martam.

[12] Civilprocesa likuma 432. panta piektajā daļā noteikts, ka, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesas 2024. gada 11. oktobra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 432. panta piektās daļas noteikumiem atzīst, ka Civilprocesa likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā nav nepieciešams norādīt.

[13] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja /Persona A/ apelācijas sūdzība nav pamatota.

[13.1] Zemgales apgabaltiesa, pretēji apelatora viedoklim, atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus un novērtējusi tos atbilstoši Civilprocesa likuma 97. panta prasībām.

[13.2] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka transportlīdzekli /Persona A/ nekad nav saņēmis un nav par to parakstījis nekādus dokumentus, nav nekad redzējis un saticis atbildētāju /Persona E/, kurš ir galvinieks, un faktiski visas darbības veica /Persona C/, prasītāja arī nevarēja paskaidrot darījuma noslēgšanas faktiskos apstākļus.

Norādīts, ka tiesa nepamatoti secinājusi, ka lietā nav strīda, ka pušu starpā tika noslēgts līzinga līgums, saskaņā ar kuru prasītāja nopirka un nodeva atbildētājam /Persona A/ transportlīdzekli /Transportlīdzeklis/, nomā ar izpirkuma tiesībām.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti, novērtējot lietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, atzina, ka 2007. gada 23. februārī starp prasītāju kā līzinga kompāniju, un atbildētāju /Persona A/ kā līzinga saņēmēju, noslēgts līzinga līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kuru prasītāja nopirka transportlīdzekli /Transportlīdzeklis/, 2001. gada izlaidums un nodeva to atbildētājam /Persona A/ atlīdzības lietošanā – nomā ar izpirkuma tiesībām. Atbildētājs /Persona A/ apņēmās samaksāt transportlīdzekļa cenu 27 000*euro*saskaņā ar līzinga līguma maksājumu grafiku 72 mēnešu laikā jeb līdz 2013. gada 15. februārim.

No 2007. gada 23. februāra iepirkuma akta Nr. /numurs/ (pieņemšanas nodošanas akts) izriet, ka prasītāja pilnvarojusi atbildētāju /Persona A/ pieņemt transportlīdzekli no pārdevēja, un atbildētājs /Persona A/ apliecinājis, ka ir pieņēmis transportlīdzekli savā turējumā un lietošanā un apzinās, ka no šī akta parakstīšanas brīža uzņemas visus riskus par transportlīdzekļa bojājumiem, bojāeju, zādzību un nolaupīšanu, kā arī transportlīdzekļa kā paaugstinātas bīstamības avota īpašnieka atbildību (lietas 21. lapa).

Nav strīda, ka atbildētājs minētos dokumentus ir parakstījis.

Pirmās instances tiesa pamatoti, atsaucoties arī uz liecinieka /Persona D/ krimināllietā Nr. 11096346309 sniegto liecību, atzina, ka nav pamata apstrīdēt prasītājas apgalvojumu, ka bankai nav tādas prakses, ka klients paraksta līgumu, neesot bankā un bez bankas darbinieka klātbūtnes.

Tiesa pamatoti norādīja, ka no paša atbildētāja /Persona A/ sniegtajām liecībām krimināllietā Nr. 11096346309 izriet, ka atbildētājs parakstījis gan pieteikumu līzinga līguma noslēgšanai, gan kopā ar galvotāju, kuru viņš nepazīstot, braucis parakstīt līgumu; līzinga līgumu parakstījis /vieta/, neizlasot tā noteikumus, jo nebija vairs atpakaļceļa un vajadzēja parakstīt, kā arī bija garš teksts un laika nebija.

[13.3] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka apelators pilnībā uztur un pievienojas lietā esošā Rīgas apgabaltiesas 2014. gada 2. jūnija spriedumā krimināllietā Nr. 11096346309 norādītajam, ka /Persona C/, kurš bija atbildētāja patēva dēls, palūdza, lai /Persona A/ paņem līzingā automašīnu, /Persona C/ noformējis visus līzinga dokumentus. Proti, faktiski /Persona A/ nekad nav bijusi griba slēgt līzinga līgumu.

Zemgales apgabaltiesa, pretēji apelatora viedoklim, atzīst, ka tas, ka Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija 2014. gada 2. jūnija spriedumā krimināllietā Nr. 11096346309 atzinusi par ticamām /Persona A/ kriminālprocesā sniegtās liecības, nedod pamatu secināt, ka atbildētājam /Persona A/ nav bijusi griba slēgt līzinga līgumu.

Turklāt Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija 2014. gada 2. jūnija spriedumā konstatēja, ka no 2007. gada 23. februāra līzinga līguma Nr. /numurs/ redzams, ka starp /Persona A/ (agrāk – /uzvārds/) kā līzinga ņēmēju, un SIA ,,HANSA LĪZINGS" kā līzinga kompāniju ir noticis civiltiesisks darījums, /Persona A/ pārkāpis 4.4. punktu (bez līzinga kompānijas piekrišanas nodeva automašīnu lietošanā /Persona C/), pārkāpjot līzinga līguma Nr. /numurs/ 4.5. punktu, ar 2009. gada aprīļa mēnesi pārtrauca pildīt maksāšanas pienākumu – nemaksāja ar transportlīdzekļa iegādi saistītos izdevumus, kā arī pārkāpa līzinga līguma 9.4. punktā noteikto pienākumu – nekavējoties nodot transportlīdzekli līzinga kompānijai pēc paziņojuma saņemšanas par vienpusēju atkāpšanos no līguma, neatdeva to īpašniekam.

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija atzina, ka šādas /Persona A/ darbības, un tieši, augstāk norādītie līzinga līguma pārkāpumi, neveido Krimināllikuma 179. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, bet norādīja, ka līzinga kompānijai ir tiesības prasīt transportlīdzekļa neizmaksāto vērtību, neapmaksātos ikmēneša maksājumus un līgumsodu par laikā neveiktajiem maksājumiem, atbilstoši līzinga līguma Nr. /numurs/ 10.9. punktam.

[13.4] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa nepareizi piemērojusi 1438., 1427. un 1402. pantu.

Konkrētajos faktiskajos apstākļos no /Persona A/ puses griba noslēgt darījumu tika izteikta tikai izskata pēc, kas nozīmē, ka gribas faktiski nav un šādas gribas trūkums nevar radīt tiesiskas sekas, tāpēc šķietams darījums ir nederīgs jeb absolūti spēkā neesošs no noslēgšanas brīža, līdz ar ko tiesa nepamatoti faktiskajiem apstākļiem ir piemērojusi Civillikuma 1431. pantu.

Zemgales apgabaltiesa, pretēji apelatora viedoklim, atzīst, ka Zemgales rajona tiesa pamatoti, novērtējot atbildētāja iebildumus pret prasību un paskaidrojumus par līzinga līguma noslēgšanas apstākļiem, atzina, ka tas, ka līzinga līgums noslēgts ar mērķi, lai cita persona iegūtu transportlīdzekli savā valdījumā, un tas, ka līzinga līguma maksājuma grafikā noteiktos maksājumus atbildētāja /Persona A/ vietā veikusi cita persona, nedod pamatu atzīt, ka atbildētājam faktiski nav bijusi griba noslēgt līzinga līgumu un viņš neapzinājās tiesiskas sekas, kādas varētu rasties, noslēdzot šādu darījumu, un nepadara darījumu par absolūti spēkā neesošu gribas trūkuma dēļ.

Tiesa pamatoti atzina, ka tas apstāklis, ka līzinga līgums noslēgts ar mērķi, lai cita persona iegūtu transportlīdzekli savā valdījumā, liecina par atbildētāja /Persona A/ nelabticīgu tiesību izmantošanu un nevar būt par pamatu, lai atzītu, ka darījums noslēgts izskata pēc, kādēļ atbildētājam tas nav saistošs un atzīstams par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža.

Judikatūrā, uz kuru, sprieduma argumentācijai pamatoti atsaukusies Zemgales rajona tiesa, atzīts, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, atbilstoši Civillikuma 1431. pantam uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskajā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība. Akta, kurā bez ierunām fiksēti kādi juridiski nozīmīgi fakti, parakstīšanu nav pamats aplūkot kā parastu formalitāti, jeb darbību, kas nekādas tiesiskas sekas nerada. Gluži otrādi, ar darījuma parakstīšanu tiek nodibināta prezumpcija, ka darījuma dalībnieks no brīvas gribas ir izteicis piekrišanu dokumentā atspoguļotajam darījuma saturam *(sk. Latvijas Republikas Senāta 2016. gada 31. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-53/2016 (C17147209) 12.3. punktu)*.

[13.5] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav vērtējusi apelatora iebildumus par līzinga noslēgšanas apstākļiem, vadoties no Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitās daļas.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Apelācijas sūdzībā pamatoti, atsaucoties uz judikatūru, norādīts, ka likums noteic tiesai pienākumu izvērtēt līguma, kas noslēgts ar patērētāju, noteikumu atbilstību labticīguma prasībām un tos nepiemērot, ja šādi noteikumi ir netaisnīgi no patērētāju tiesību viedokļa neatkarīgi no tā, vai patērētājs cēlis kādus konkrētus iebildumus.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešajā daļā ietverta netaisnīgo līguma noteikumu definīcija un uzskaitījums.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešo daļu līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka līzinga līgumā nav konstatējami noteikumi, kas būtu atzīstami par netaisnīgiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešās daļas izpratnē (likuma redakcijā no 2005. gada 25. novembra līdz 2007. gada 11. jūnijam, kas bija spēkā līzinga līguma noslēgšanas laikā), un arī apelators uz tādiem noteikumiem nav norādījis.

Prasītāja pamatoti paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norādījusi, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likums nav vērsts uz to, lai atbrīvotu patērētājus no jebkādas atbildības par līguma saistības pārkāpumu un attaisnotu jebkādu patērētāja rīcību.

Pirmās instances tiesa pamatoti spriedumā secināja, ka no lietas apstākļiem neizriet, ka atbildētājam /Persona A/, slēdzot līzinga līgumu, bija liegtas tiesības ietekmēt līguma noslēgšanu un tā noteikumus. Apstāklis, ka /Persona A/ nav pietiekami rūpīgi izvērtējis darījuma nosacījumus un tā neizpildes sekas, nav pamats atbrīvošanai no pielīgto saistību izpildes. Šādu iespēju neparedz arī Patērētāju tiesību aizsardzības likums.

[14] Kā norādīts sprieduma 12. punktā, Zemgales apgabaltiesa pievienojas Zemgales rajona tiesas argumentācijai un atzīst, ka prasība apmierināma pilnīgi.

Saskaņā ar Civillikuma 1587., 1589., 1692., 1698., 1702., 1716., 1717. pantu, Komerclikuma 463., 466. pantu no atbildētāja /Persona A/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /Persona E/ prasītājas labā piedzenams parāds, kas sastāv no transportlīdzekļa neizmaksātās vērtības 18 847,83*euro,* no izrakstītajiem ikmēneša maksājumu rēķiniem līdz atkāpšanās no līzinga līguma uz 2009. gada 15. martu 784,86*euro,* un līgumsods 19,96 *euro*.

[15] Par tiesas izdevumiem.

[15.1] Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu no atbildētāja /Persona A/, bet piedziņas neiespējamības vai daļējas piedziņas gadījumā no /Persona E/ prasītājas labā piedzenama par prasības pieteikumu samaksātā valsts nodeva 921,24*euro* (lietas 10. lapa) un par pieteikumu par prasības nodrošināšanu 70 *euro* (lietas 11.lapa).

[15.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktu, otro daļu, 40. panta pirmo daļu (likuma redakcijā līdz 2025. gada 31. martam) un Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr.20 ,,Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība", kas bija spēkā līdz 2025. gada 31. martam, 5., 14. punktu no atbildētājiem vienādās daļās valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15,30*euro* (par tiesas dokumentu atvasinājumu izgatavošanu un pasta sūtījumiem lietā), proti, no katra atbildētāja 7,65 *euro*.

[16] Civilprocesa likuma 195. panta pirmā daļa noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Civillikuma 1765. panta pirmā daļa paredz, ka gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Saskaņā ar Senāta Civillietu departamenta 2021. gada 15. decembra senatoru kopsapulces lēmumu lietas dalībniekam atbilstoši Civilprocesa likuma 195. panta pirmās daļas noteikumiem pienākas procenti ne vien par pamatparādu, kura atmaksa nav notikusi sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā, bet arī par citiem maksājumiem, kuri parādniekam bija jāveic šajā termiņā, tostarp par piedzītajām summām, kas izriet no

apmierinātajiem blakus prasījumiem, kā arī par piedzītajiem tiesāšanās izdevumiem (*sk. Senāta Civillietu departamenta 2021. gada 15. decembra senatoru kopsapulces lēmuma 2. punktu*).

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam /Persona A/ nosakāms sprieduma, bet atbildētājam /Persona E/ sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, labprātīgas izpildes termiņš desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot izklāstīto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434. pantu Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

,,Swedbank Līzings" SIA prasību apmierināt.

Piedzīt no /Persona A/, personas kods /Personas kods/, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā, no /Persona E/, personas kods /Personas kods/, ,,Swedbank Līzings" SIA labā parādu 19 652,65*euro*, ko veido transportlīdzekļa nesamaksātā vērtība 18 847,83 *euro*, neapmaksātie rēķini 784,86 *euro*, līgumsods 19,96 *euro*, un tiesas izdevumus 991,24 *euro*, kopā 20 643,89 *euro*.

Piedzītās summas samaksa veicama ,,Swedbank Līzings" SIA ,,Swedbank" AS norēķinu kontā Nr. /konta numurs/.

Noteikt ,,Swedbank Līzings" SIA tiesības saņemt no atbildētāja /Persona A/, bet piedziņas daļējas vai pilnīgas neiespējamības gadījumā, no /Persona E/ likumiskos procentus – 6 % gadā no kopējās piedzītās summas par laika posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /Persona A/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,65*euro*.

Piedzīt no /Persona E/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,65*euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valsts ienākumos veicama kontā: saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C73694423.

Noteikt /Persona A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noteikt /Persona E/ termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Civilprocesa likuma 451., 452. pantā paredzētajos gadījumos trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese (*paraksts) S. Maršāne

Tiesnese (*paraksts) I. Belicka

Tiesnese (*paraksts) I. Skudra

*Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.